

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини»
Кафедра екології та зоології

Заступник директора
з науково-педагогічної роботи
Тетяна МАРИНЕНКО
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

для студентів

галузь знань	<u>10</u>	<u>«Природничі науки»</u>
спеціальність	<u>101</u>	<u>«Екологія»</u>
освітній рівень	<u>бакалавр</u>	
освітня програма	<u>«ЕКОЛОГІЯ»</u>	
вид дисципліни	<u>вибіркова</u>	

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	VII
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Оена ПІМЕНОВА, к.е.н., доц. кафедри економіки підприємства**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник (и): Олена Володимирівна Піменова, канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. зав. кафедри екології та зоології

_____ (Анатолій ПОДОБАЙЛО)
(підпис)

Протокол від «16» травня 2022 р. за № 15

**Схвалено науково-методичною комісією
ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка**

Протокол від «23» 06 2022 року за № 5

Голова науково-методичної комісії Скрипник (Наталія СКРИПНИК)

«23» 06 2022 року

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів комплекс професійних знань із теоретичних та практичних засад бізнес-планування, опанування студентами засобів та методів прийняття планових рішень на підприємствах усіх форм власності, розвиток навичок та вміння розробляти бізнес-плани.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. **Знати** зміст дисциплін «Екологія», «Вища математика», «Економіка природокористування» тощо.
2. **Вміти** готувати презентації та планувати проекти.
3. **Володіти** навичками здійснення обчислень з використанням електронних таблиць.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Бізнес-планування» є складовою циклу дисциплін вільного вибору студента освітньої програми підготовки здобувачів освітнього ступеню бакалавр за спеціальністю 101-Екологія. Дисципліна вивчає теоретичні та прикладні аспекти розробки бізнес-планів. Аналізує методичний інструментарій розробки маркетингового, виробничого, організаційного та фінансового обґрунтування доцільності реалізації підприємницьких проектів. Розглядає такі основні теми: технологія розробки бізнес-плану; сучасні методики розробки бізнес-плану; аналіз беззбитковості проекту; планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій; маркетингова програма бізнес-плану; моделювання грошових потоків при розробці проекту.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями дисципліни є:

- 1) сформувати здатність розв'язувати складні проблеми оцінювання економічної ефективності інвестиційних проектів в умовах, що характеризуються невизначеністю;
- 2) сформувати здатність вести професійну комунікацію;
- 3) навчитися використовувати сучасні програмні засоби для автоматизації економічних розрахунків при бізнес-плануванні та ефективного донесення змісту бізнес-ідей до цільової аудиторії.

Згідно вимог Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 101 – «Екологія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

загальних:

ЗК02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

фахових:

ФК16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук;

ФК19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

Програмними результатами навчання є: ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами; ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень; ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення; ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Особливості планування бізнесу в природоохоронній галузі	Лекція, семінар, самостійна робота	Модульна контрольна робота № 1 і 2	20
1.2	Основні етапи планування бізнес-проектів із застосуванням сучасних підходів	Лекція, семінар, самостійна робота	Модульна контрольна робота № 1 і 2	20
2.1	Здійснювати аналіз та синтез даних під час планування бізнес-проекту	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	20
2.2	Застосовувати практичні навички планування під час ведення власного бізнесу	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	20
3.1	Знання та розуміння предметної області діяльності та ведення дискусії з фахівцями	Семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	10
4.1	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності	Семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+			+	+	+
ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.	+	+	+	+		+
ПР09. Демонструвати навички оцінювання не передбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.	+		+	+		+
ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна робота 1: РН 1.1–1.2 – 20 / 10 балів.
2. Модульна контрольна робота 2: РН 1.1–1.2 – 20 / 10 балів.
3. Виступи на семінарах (презентації, доповіді, усні відповіді, доповнення): РН 2.1–4.1 – 40 / 20 балів.
4. Підготовка та захист бізнес-плану: РН 2.1–4.1 – 20 / 10 балів.

- підсумкове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є написання модульних контрольних робіт.

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2 Організація оцінювання:

Модульні контрольні роботи 1 і 2 проводяться після завершення лекцій з розділів 1 і 2 відповідно. Оцінювання роботи на семінарських заняттях здійснюється протягом семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		Лекції	Семі- нари	Конс.	С/Р
Розділ 1.					
Методичні основи бізнес-планування					
1.	Цілі, завдання і функції бізнес-планування. Зміст, структура та оформлення бізнес-плану. Сучасні методики розробки бізнес-плану.	3	2		
2.	Технологія комерціалізації бізнес-проекту.				10
3.	Початкова стадія процесу бізнес-планування. Підготовча стадія процесу бізнес-планування.	2	2		
4.	Аналіз основних стратегій при розробці бізнес-плану.				10
5.	Аналіз ринкової ситуації.	2	2		
6.	Вибір тактики при бізнес-плануванні.				10
Модульна контрольна робота 1			1		
Розділ 2.					
Функціональні розділи бізнес-плану					
7.	Маркетингова програма бізнес-плану. Організаційний план щодо реалізації проекту.	3	2		
8.	Планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій. Використання стратегічного аналізу при розробці бізнес-плану.				10
9.	План виробничої діяльності.	2	2		
10.	Моделювання грошових потоків при розробці фінансового плану.				10
11.	Аналіз і планування фінансової діяльності підприємства.	2	2		
12.	Оцінювання інвестиційних ризиків при бізнес-плануванні.				10
Консультації				2	
Модульна контрольна робота 2			1		
ВСЬОГО		14	14	2	60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – **14 год.**

Семінари – **14 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

Консультації – **2 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Барроу Колін, Барроу Пол, Браун Роберт. Бізнес- план: Практ. посіб.: Пер. з англ. – 3-є вид. – К.: Знання, 2002. – 285 с.
2. Козловський В.О. Бізнес-планування: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В.О. Козловський, О.Й. Лесько; Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2008. – 241 с.
3. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. Бізнес-планування фірми: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 423 с.
4. Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О. Бізнес- план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 379 с.
5. Ясинський В.В., Гайдей О.О. Бізнес-планування: теорія і практика: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткові:

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. – К.: Знання, 2005. – 351 с.
2. Барнич Ю.О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: ВАТ "УкрНДІСВД", 2002. – 120с.
3. Бізнес-планування: навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей / упорядники М.В. Голованенко, О.В. Богуславський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 39 с.
4. Бізнес-планування: навч. посіб. / Н. О. Лисенко [та ін.]. – Бровари: АНФ ГРУП, 2014. – 567 с.
5. Воротіна Л.І. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Воротіна Л. І., Воротін В. Є., Чайковська В. П. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – 223 с.
6. Клименюк Н.Н., Голованенко Н.В. Как разработать бизнес-план: Учебн. пособие. – К.: Просвіт. 1999. – 192 с.
7. Колесніков Г.О. Теоретичні основи складання фінансового плану в процесі бізнес-планування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Колесніков Г.О.; Укр. акад. наук, Волин. ін-т економіки та менедж. – Луцьк: ВІЕМ, 2010. – 140 с.
8. Кривонос А.О. Бізнес-планування на підприємстві: Навч. посіб. / Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2005. – 160с.
9. Лавров Є.А., Пасько Н.Б., Смоляров Г.А., Курило А.О., Виганяйло С.М. Інформаційні технології бізнес-планування: навч. посібник. – Суми: Довкілля, 2007. – 97с.
10. Наливайченко С.П. Бізнес-планування у туріндустрії: навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов / Наливайченко С.П., Реутов В.Є., Цьохла С.Ю. – Саки: Підприємство Фенікс, 2011. – 190 с.
11. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: Навч. посіб. для студ. ВНЗ – Житомир : ЖДТУ, 2006. – 419 с.
12. Стецюк П.А. Бізнес-план в управлінні фінансами сільськогосподарських підприємств. – К.: ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2007. – 110 с.
13. Телетов О.С. Бізнес-план: Навч. посібник / Сумський держ. ун-т. – Суми: Видавництво СумДУ, 2005. – 104 с.
14. Функціональне моделювання процесів бізнес-планування і проектів: навч. посіб. / В.Т. Голубятніков [та ін.]; заг. ред. В.Т. Голубятніков; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президенті України. – Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2009. – 264 с.

10. Додаткові ресурси:

1. World Bank Group - www.worldbank.org
2. Національний Темпус-офіс в Україні - <http://tempus.org.ua> .
3. UNESCO - <http://www.unesco.org/new/en/education>
4. UNIDO - www.unido.org
5. OECD - <http://www.oecd.org>
6. <http://www.businessplans.org/>
7. <http://www.bplans.com/>
8. <http://www.bizplans.com/>